

GAZETECİLERİN ÇEVİRİM İÇİ TACİZİNE İLİŞKİN MAKALELERİN BİBLİYOMETRİK VE BETİMSSEL İÇERİK ANALİZİ

Şirin KARAL TEMÜROĞLU
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Türkiye
sirin.karal@gop.edu.tr
<https://orcid.org/0000-0002-8114-6866>

<i>Atıf</i>	Karal Temüroğlu, Ş. (2026). Gazetecilerin Çevrim İçi Tacizine İlişkin Makalelerin Bibliyometrik ve Betimsel İçerik Analizi, <i>Yeni Medya Elektronik Dergisi</i> , 10 (1), 192-225.
-------------	---

ÖZ

Gazetecilerin çevrim içi etkileşimlerinin artması, çevrim içi tacizin hedefi olmalarını kolaylaştırmıştır. Küresel bir problem haline gelen bu durum, dünyanın farklı bölgelerinden birçok araştırmacının konuyu farklı açılardan ele alan araştırmalar gerçekleştirmelerine neden olmaktadır. Bu çalışmanın amacı, uluslararası literatürde yer alan ve gazetecilere yönelik çevrim içi tacizi konu edinen akademik makalelerin eğilimlerini belirlemek ve bu çalışmalarda konunun ne şekilde ele alındığını değerlendirmektir. Bu doğrultuda Web of Science (WoS) veri tabanında gazeteci ve çevrim içi taciz anahtar kelimeleri kullanılarak tarama yapılmış ve önceden belirlenmiş kriterlere uygun olarak gerçekleştirilen eleme sonucunda 83 makaleye ulaşılmıştır. Bu çalışmada iki farklı analiz yöntemi kullanılmıştır. Bibliyometrik analiz aracılığıyla gazetecilere yönelik çevrim içi tacizi ele alan yayınların gelişimi analiz edilmiş, içerik analiziyle araştırmacıların konuya hangi açılardan, ne şekilde yaklaştıkları ve araştırma metodolojileri belirlenmiştir. Analiz sonucunda makalelerin ağırlıklı olarak farklı ülkelerde çalışan gazetecilerin çevrim içi taciz deneyimlerine ve algılarına dayandığı, özellikle kadın gazetecilerin maruz kaldığı cinsiyete dayalı çevrim içi taciz konusunun bu alanda önemli bir yer kapladığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Çevrim içi Taciz, Çevrim içi İstismar, Siber Taciz, Kadın Gazeteciler, Cinsiyete Dayalı Çevrim içi Taciz, Kalabalık Sanstürü, Bibliyometrik Analiz.*

BIBLIOMETRIC AND DESCRIPTIVE CONTENT ANALYSIS OF ARTICLES ON ONLINE HARASSMENT OF JOURNALISTS

ABSTRACT

The increase in journalists' online interactions has made it easier for them to become targets of online harassment. This situation, which has become a global problem, causes many researchers from different parts of the world to conduct research on the issue from different perspectives. The aim of this study is to identify the trends of academic articles in the international literature on online harassment against journalists and to evaluate how the issue is addressed in these studies. To this end, the Web of Science (WoS) database was searched using the keywords journalist and online harassment, and 83 articles were found due to the examining conducted by predetermined criteria. Two different analysis methods were used in this study. Bibliometric analysis was used to analyze the development of publications on online harassment of journalists, and content analysis was used to determine the perspectives and research methodologies of the researchers. The analysis revealed that the articles were primarily based on the online harassment experiences and perceptions of journalists working in different countries, and that the issue of gender-based online harassment experienced by female journalists in particular occupied a significant place in this field.

Keywords: *Online Harassment, Online Abuse, Cyberharassment, Women Journalists, Gender-Based Online Harassment, Mob Censorship, Bibliometric Analysis.*

GİRİŞ

İnternet, insanlık tarihinin hiçbir döneminde olmadığı kadar diğer insanlarla iletişim kurma ve düşüncelerini paylaşma imkânı sağlamıştır. Zaman ve mekânın sınırlamalarını ortadan kaldırarak kişilerarası bağlantıları artırmış, toplumu ve toplumsal ilişkileri dönüştürmüştür (Levey, 2018, s. 1). Ancak internet, insanlara özgürce konuşma ve seslerini duyurabilme fırsatı sunsa da ifade özgürlüğünün sınırsızlığının getirdiği tehditlerin hiçbir dönemde olmadığı kadar yaygınlaşmasını da sağlamıştır (Ash, 2016, s. 1). İnternet ve sosyal medyanın, demokratikleşmeye katkı sağladığına yönelik olumlu görüşler, günümüzde yerini dezenformasyon ve çevrim içi nefret söylemi gibi olumsuz sonuçlarının değerlendirilmesine bırakmıştır (Lewis & Molyneux, 2018). Kamusal tartışmaların aktörleri arasında yer alan gazeteciler de çevrim içi etkileşimler esnasında ortaya çıkan tehditlerden birisi olan çevrim içi tacizin hedefi haline gelmiştir. Özellikle kadın gazetecilere yönelik taciz, birçok çevrim içi taciz çalışmasının odağında yer almıştır (Adams, 2018; Binns, 2017; Chen vd., 2020).

Çevrim içi taciz insanların güvenliğini, duygusal ve psikolojik esenliğini tehdit etmekte, bir otosansür mekanizması olarak gazetecileri mesleklerinin gereklerini yerine getirme ve fikirlerini ifade etme noktasında sınırlandırmakta, dolayısıyla basın özgürlüğü açısından da önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır (Sammur, 2023). Gazetecilerin maruz kaldığı çevrim içi taciz, bir meslek grubuna odaklanan dar bir araştırma alanı olarak karşımıza çıksa da farklı ülkelerde çalışan gazetecilerin deneyimlerini odağa alan araştırmalardan oluşan önemli bir literatür oluşmuştur. Bu çalışmanın amacı, gazetecilere yönelik çevrim içi tacizi ele alan akademik çalışmaların gelişimini analiz etmek ve araştırmacıların konuya hangi açılardan, ne şekilde yaklaştıklarını değerlendirmektir. Bu doğrultuda konuya ilişkin Web of Science veri tabanında taranan dergilerde yayımlanan 83 makalenin bibliyometrik analizi gerçekleştirilmiş, sonrasında bu çalışmalar içinde tam metinlerine ulaşılabilen 77 makale betimsel içerik analizine tabi tutulmuştur. Böylelikle dar bir araştırma alanı olan gazetecilere yönelik çevrim içi taciz konulu çalışmaların içerikleri de incelenerek çalışmanın kapsamı genişletilmiştir. Çalışma, bu konuda çalışan araştırmacılara bir çerçeve sunulması, yol gösterici olması ve araştırma boşluklarının gösterilmesi açısından önemlidir.

Basın karşıtlığı ya da düşmanlığı; birçok çevrim içi ve çevrim dışı tehdidi kapsayan oldukça geniş bir araştırma alanıdır. Bu çalışmada, gazetecilere yönelik çevrim dışı taciz kapsam dışı bırakılmış, sadece çevrim içi tacizi konu edinen çalışmalar incelenmiştir. Çalışmanın bir diğer sınırlılığı, sadece Web Of Science veri tabanında taranan makale türündeki yayınların analiz edilmesidir. İçerik

analizi bölümünde altı adet makalenin tam metnine ulaşamadığı için değerlendirmeye alınamaması da çalışmanın sınırlılıklarındandır. Araştırmanın tek yazarlı olması kodlama ve kategorizasyon işlemlerinin farklı kodlayıcılar tarafından gerçekleştirilmesini engellemiştir. Güvenirliğin sağlanması için kodlama işlemi tek kodlayıcı tarafından farklı zaman dilimlerinde tekrarlanmıştır. Konuyla ilişkili çalışmalara bakıldığında Demir ve Öztürk (2023) tarafından hazırlanan “Tarihsel süreçte ‘çevrim içi taciz’: Bibliyometrik bir analiz” başlıklı makalede genel olarak çevrim içi tacizi konu edinen 301 araştırma makalesinin bibliyometrik analizinin gerçekleştirildiği ve bu çalışmalarda sosyal medya, siber zorbalık ve cinsiyet kavramlarının öne çıktığının tespit edildiği görülmektedir. Demir’in (2025) “Çevrim içi kadın düşmanlığı konulu makalelerin bibliyometrik analizi” başlıklı makalesinde de konuya ilişkin 408 makalenin bibliyometrik analizi gerçekleştirilmiş, çevrim içi kadın düşmanlığının sosyal medya, manosfer ve feminizm kavramlarıyla ilişkisinin öne çıktığı tespit edilmiştir. Gazetecileri hedef alan çevrim içi tacizi inceleyen Sammut vd. (2023) ise “Under attack in the cyber battlefield: A scoping review of journalists’ experiences of cyberharassment” başlıklı çalışmalarında konuyla ilişkili 19 makalenin nitel bir analizini gerçekleştirmişler ve gazetecilere yönelik çevrim içi tacizin belirli bölge, kültür veya toplumsal yapıyla sınırlı olmayan küresel bir yaygınlığa sahip olduğunu ortaya koymuşlardır.

ÇEVİRİM İÇİ TACİZ KAVRAMI

İnternetin ve cep telefonları başta olmak üzere mobil iletişim araçlarının gelişmesi ve yaygınlaşması, insanlar arasındaki etkileşimi tarihin hiçbir döneminde olmadığı kadar artırmakta, dijital platformlar ve sosyal medya insanların kendilerini ifade etmeleri, düşüncelerini ve yaşamlarını paylaşmaları için önemli fırsatlar sunmaktadır. Ancak internet ve özellikle sosyal medya, zararlı iletişim biçimlerinin yaygınlaşması için de verimli bir ortam haline gelmiştir (Valenzuela-García vd., 2023, s. 398). Bu durum, dünya genelinde çevrim dışı tacizin sanal dünyaya taşınmasına ve çevrim içi taciz gibi yeni taciz, tehdit ve şiddet biçimlerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Çevrim içi taciz, “*internet veya diğer elektronik medya aracılığıyla iletilen kişiler arası saldırganlık veya saldırgan davranış(lar)*” (Slaughter & Newman, 2022, s. 7) şeklinde tanımlanabilir. Diğer bir deyişle çevrim içi taciz, dijital araçlar aracılığıyla gerçekleştirilen, mağduru korkutmayı ve rahatsız etmeyi amaçlayan olumsuz ve istenmeyen temaslardır (Lenhart vd., 2016, s. 8). Çevrim içi taciz; siber taciz, çevrim içi istismar ve siber zorbalık gibi terimlerle de ifade

edilmektedir ancak O’Keeffe ve Clarke-Pearson (2011, s. 801), siber zorbalık ve çevrim içi taciz terimleri arasında- her ne kadar birbirleri yerine kullanılsa da- ayırım yapmakta ve siber zorbalığı gençler için en yaygın çevrim içi risk olarak değerlendirmektedirler.

Çevrim içi taciz, geniş kapsamlı bir kavramdır ve birçok farklı çevrim içi deneyim biçimini kapsamaktadır (Schoenebeck vd., 2023, s. 2). PEW araştırma merkezi, çevrim içi tacize ilişkin raporunda çevrim içi gerçekleşen saldırgan isim takma, kasıtlı utandırma, ısrarlı takip, sürekli/uzun süreli taciz, cinsel taciz gibi davranış biçimlerini çevrim içi taciz olarak değerlendirmektedir (Vogels, 2021). Bireylerin adres, kimlik numarası gibi özel ve hassas bilgilerinin yayımlanması (doxing), tehdit, mahrem görüntülerin kişilerin rızası olmadan yayımlanması da yaygın çevrim içi taciz biçimlerindedir (*Defining “Online Abuse”*, 2018). İnsanlar tarafından çevrim içi taciz türlerine karşı algılanan zarar da değişiklik göstermekte, her taciz türü aynı oranda zararlı algılanmamaktadır. Schoenebeck vd. (2023, s. 6), cinsellik içeren fotoğrafların paylaşılması, doxing ve itibara zarar vermenin hakaret ve saygısızlık gibi taciz türlerine oranla daha zararlı algılandığını tespit etmişlerdir. Im vd. (2022, s. 15) de rızaya dayalı olmayan cinsel içerikli fotoğrafların yayımlanmasının hem erkekler hem de kadınlar açısından en yüksek zarara yol açtığını ancak bu oranın kadınlarda daha yüksek olduğunu bulgulamıştır. Çevrim içi taciz, her tür toplumsal gruptan insanı hedef alan önemli bir tehdit unsuru haline gelse de kadın kimliğine yönelik çevrim içi nefret söyleminin yaygınlığına ve olumsuz sonuçlarına ilişkin birçok araştırma bulunmaktadır (Jane, 2014; Levey, 2018). Poland (2016, s. 39), kadınların çevrim içi tacizin hedefi olmalarını “*kadınları aşağı ve nesneleştirilmiş olarak resmederek ya da onları sessizliğe indirgeyerek çevrim içi sohbetlerin kontrolünü erkeklere geri vermeyi amaçlayan bir tahakküm taktiği*” olarak açıklamaktadır. Çevrim içi tacizin insanların kendilerini ifade etme özgürlüklerinin kısıtlanmasına neden olmasının yanında ruh sağlıkları üzerinde de önemli ölçüde etkisi bulunmaktadır. Çevrim içi taciz mağdurları; depresyon, anksiyete, intihar düşünceleri ve panik atak gibi çok sayıda olumsuz sonuçla karşı karşıya kalmaktadır (Stevens vd., 2021, s. 1). Bu durum, çevrim içi tacizin dünya çapında ne ölçüde büyük bir tehdit haline gelmeye başladığını göstermektedir.

ÇEVİRİM İÇİ TACİZ VE GAZETECİLER

Çevrim içi taciz; gazeteciler, bilim insanları, politikacılar, sanatçılar gibi farklı meslek gruplarından insanı önemli ölçüde etkilemektedir (Wilson, 2025). Bu mesleklerin ortak özelliği kamusal alanda görünürlüklerinin ve söylemlerinin yoğunluğudur. Aslında “*Kamu forumlarının hakemleri ve bilgi sağlayıcıları*

olarak mesleklerinin doğası gereği gazeteciler, varsayılan olarak çevrim içi tacizle karşı karşıya kalmaktadır” (Sammüt vd., 2023, s. 2). Sosyal medya, gazetecilerin izleyicileriyle etkileşimde bulunmasını kolaylaştırmıştır (Lewis & Molyneux, 2018, s. 11). Aslında bu etkileşim çoğunlukla mesleki bir gereklilik haline gelmiştir (Chen vd., 2020, s. 2). Dijital çağda, gazetecilere ulaşmanın zor olduğu ve basının haberin üretim ve dağıtımında merkezi konuma sahip olduğu analog çağın aksine bireyler ve gruplar kolaylıkla basın mensuplarını taciz edebilir hale gelmiştir (Waisbord, 2020, s. 1032). Ancak gazetecilere yönelik çevrim içi taciz, dijital çağda ortaya çıkan bir fenomen olarak değil basın karşıtlığını ve şiddeti içeren çok daha uzun bir tarihin parçası olarak düşünülmelidir (Waisbord, 2020, s. 1032). Benzer şekilde çevrim içi tacizin “*belirli bir coğrafi bölge, kültür, sosyopolitik veya ekonomik modelle sınırlı*” olmadığı da göz önünde bulundurulmalıdır (Sammüt vd., 2023, s. 20). Çevrim içi taciz olgusunun ortaya çıkışında ve yaygınlaşmasında tek faktör, dijital teknolojiler sayesinde gazetecilere erişimin kolaylaşması değildir. “*nefret dolu trolleme kültürlerinin her yerde bulunması ve popülizmin basını şeytanlaştırması*” da aynı ölçüde önemli faktörlerdir (Waisbord, 2020, s. 1031).

Her gazeteci, aynı oranda ve türde çevrim içi tacize maruz kalmamaktadır. Gazetecilerin çevrim içi tacize maruz kalmalarına neden olan çeşitli etkenler bulunmaktadır. Örneğin gazetecilerin görünürlüğü arttıkça çevrim içi taciz riski artmaktadır (Miller & Lewis, 2022, s. 1886). Gazeteciler; cinsiyet, kişisel görünürlük ve çalıştıkları haber kuruluşlarının büyüklüğü (Lewis vd., 2020) ya da yaptıkları gazeteciliğin türüne ve niteliğine göre (Uwalaka & Amadi, 2023) daha fazla ya da daha az çevrim içi tacize maruz kalmaktadır. Waisbord’a (2023, s. 1033) göre de hedef olma riski; gazetecilerin toplumsal kimliklerine, hangi konularda haber yaptıklarına ve çalıştıkları haber kuruluşlarının özelliklerine göre değişmektedir. Lewis vd. (2020, s. 1061) tüm gazetecilerin bir miktar çevrim içi tacize maruz kaldığını ancak özellikle televizyonda çalışan-görünürlüğü yüksek olan- genç kadın gazetecilerin daha fazla ve en kötü taciz türlerine maruz kaldıklarını belirtmektedir. Chen vd. (2020) de kadın gazetecilerin yaygın bir şekilde cinsiyete dayalı çevrim içi tacize maruz kaldıklarını bulgulamıştır. Guardian gazetesinde yayımlanan çevrim içi yazılara gelen yorumların engellenme oranlarını analiz eden Gardiner (2018, s. 603), ayrıcalıklı sınıflardan gelen, beyaz, erkek gazetecilerle karşılaştırıldığında kadın ve beyaz olmayan gazeteciler tarafından yazılan makalelerin, içeriği fark etmeksizin çok daha fazla miktarda hakaret içeren izleyici yorumu aldığını ortaya koymuştur. Demir ve Ayhan da (2022, s. 5,7) Türkiye’de kadın spor gazetecilerinin sosyal medya platformlarında büyük oranda çevrim içi tacizle karşı karşıya kaldıklarını ortaya koymuş ve her ne kadar her bireyin çevrim içi tacize maruz kalma riski bulursa

da kadınların sıklıkla cinsiyetçi ve tehdit içeren yorumların hedefi olduğunu ifade etmişlerdir. Posetti vd. (2021, s. 6)'ne göre kadın gazetecilere yönelik bu tacizin amacı, onları mesleki açıdan itibarsızlaştırmak ve kamusal tartışmalardan uzak durmalarını sağlamaktır.

Riives vd. (2021, ss. 31, 43), Estonyalı erkek gazetecilerin çevrim içi taciz deneyimlerine dayanan araştırmalarında çevrim içi tacizin göz ardı edilmesi ya da aşılması gereken bir şey olarak görülerek normalleştirildiğini, bununla başa çıkmanın gazetecilik rutinlerinin bir parçası olarak görüldüğünü ve alay, küçümseme ve erkekliklerini hedef alan yorumlardan daha fazla etkilendiklerini dile getirmektedir. Bununla birlikte erkek gazeteciler, deneyimlerini tarif etmek için taciz, zorbalık, istismar gibi sözcükleri tercih etmemiştir (Riives vd., 2021, s. 38). Holton vd. (2023, s. 864) de erkeklerin tacizi görmezden gelme eğiliminde olduklarını belirtmiştir. Binns (2017, s. 183) de kadın gazetecilerin erkek meslektaşlarına oranla çevrim içi tacize maruz kaldıklarını bildirme olasılıklarının daha yüksek olduğuna dikkat çekmektedir. Etnik ya da ırksal azınlık olmak da tacize uğrama riskini arttırmaktadır. PEW Araştırma Merkezi tarafından hazırlanan rapora göre ABD'de siyahi ve Asyalı gazetecilerin %27'si, Hispanik gazetecilerin %20'si, beyaz gazetecilerin ise yalnızca %5'i ırk veya etnik kökenleri nedeniyle tehdit veya tacize maruz kaldıklarını söylemektedir (Gottfried vd., 2022).

Uwakala ve Amadi (2023), Nijerya'da siyaset haberciliği ve araştırmacı gazeteciliğin de çevrim içi tacizi tetiklediğini ortaya koymuştur. Li vd. (2023) de Pakistanlı siyasi gazetecilere dayanan araştırmalarında gazetecilerin sosyal medya platformlarında siyasi görüşleri nedeniyle büyük oranda tacize maruz kaldığını göstermiştir. Chen vd. (2020, ss. 8-9) de kadın gazetecilerin araştırmacı gazetecilik yaptığında haberleri değil görünüşleri üzerinden yargılandıklarını; politika, feminizm, göç ya da erkeklerle bağlantılı olduğu düşünülen otomobiller, video oyunları gibi konularda haber yaptıklarında hedef haline gelme risklerinin de arttığını belirtmişlerdir. Kadın gazeteciler, toplumsal cinsiyetlerinin sınırlarının dışına çıktığında çevrim içi tacizin hedefi olmuşlardır.

Çevrim içi tacizi kurumsal değil bireysel bir problem olarak görme eğilimine sahip olan haber kuruluşları, gazetecilerin maruz kaldıkları çevrim içi taciz hususunda yeterli desteği sunmayı sağlayacak bir yaklaşıma sahip değildir (Holton vd., 2023; Ivask, 2025; Malcorps vd., 2023). Bu kurumsal destek eksikliği, gazetecileri çevrim içi tacizle mücadele edebilmek için kendi stratejilerini oluşturmaya yönlendirmektedir. Gazeteciler; yorumları otomatik engellemek, görmezden gelmek, yazdıklarını tacize uğramayacak şekilde değiştirmek, olumlu, izleyicileri kızdırmayan haberler odaklanmak, otosansür

uygulamak (Chen vd., 2020), çevrim içi etkileşimden kaçınmak, terapi görmek (Uwalaka & Amadi, 2023), sosyal medya hesaplarını kapatmak veya daha sıkı gizlilik ayarları uygulamak (Ivask, 2025) gibi birçok farklı çevrim içi tacizle baş etme ve kaçınma stratejisi uygulamaktadır. Gazetecilerin insanları kızdıracak haberler yapmaktan kaçınması ve mesleklerini yaparken kendi kendilerini sansürlemeleri gazetecilik mesleğinin bağımsızlığı önündeki önemli engellerden birisidir. Özellikle kadın gazeteciler saldırılar karşısında yüksek oranda strese maruz kalmaları nedeniyle sıklıkla kaçınma stratejilerine başvurmak zorunda kalmaktadır (Stahel & Schoen, 2020, s. 1849). Günümüzde gazeteciler; devlet sansürü ve piyasa sansürünün yanında sıradan insanların basını disipline etmeyi ve susturmayı amaçlayan kalabalık sansürüyle (mob censorship) (Waisbord, 2020) ve tabandan gelen devlet destekli sansür biçimleriyle de baş etmek zorunda kalmaktadır (Abhishek, 2023). Koirala'nın (2020, s. 54) Nepalli kadın gazetecilerle yaptığı görüşmelere dayanan çalışması; gazetecilerin çevrim içi taciz nedeniyle *“kendi güvenlikleri için temkinli hale geldiklerini, kendilerini sansürlemeye zorlandıklarını veya tamamen haber yapmayı bıraktıklarını ve hatta mesleklerini değiştirdiklerini gösteriyor”*. Tüm bunların yanında çevrim içi taciz, gazetecilerin izleyicilere karşı olumsuz bir bakış açısı edinmesine dolayısıyla gazeteci-izleyici ilişkilerinin bozulmasına da neden olmaktadır (Lewis vd., 2020).

YÖNTEM

Bu çalışmada gazetecilere yönelik çevrim içi tacizi konu alan akademik yayınlar, bibliyometrik analiz ve betimsel içerik analizi kullanılarak incelenmiştir. Çalışma kapsamında 1 Haziran 2025 tarihinde Web of Science veri tabanında “gazeteci” ve “çevrim içi taciz” anahtar kelimeleri kullanılarak tarama yapılmıştır. Literatürde “çevrim içi taciz (online harassment)” yerine “çevrim içi istismar (online abuse)” ve “siber taciz (cyber harassment)” kelime öbekleri de kullanılmaktadır. Bu nedenle tarama işlemi “AND” “OR” boole operatörleri kullanılarak genişletilmiştir. Tarama işlemi, gelişmiş arama seçeneği kullanılarak aşağıdaki şekilde yapılmıştır:

TS=(online harassment OR online abuse OR cyberharassment OR “cyber harassment” OR cyber-harassment) AND (TS=journalist)

Tarama işleminde anahtar kelimeler tırnak işareti kullanılmadan gerçekleştirilmiştir. Bunun nedeni “online harassment” ve eşanlamlı kullanılan diğer kelime öbeklerinin her çalışmada sıralı bir biçimde kullanılmamasıdır. Tarama bu şekilde yapıldığında bazı çalışmaların gözden kaçırılması

riski bulunduğundan tırnak işareti kullanılmadan sorgulama yapılmış sonrasında konuyla doğrudan ilişkili olmayan çalışmalar çıkartılmıştır. Bununla birlikte bazı çalışmaların anahtar kelime ve özet bölümlerinde çevrim içi taciz ve gazeteci sözcükleri geçse de tam olarak konuyla ilgili olmadıkları belirlenmiş ve bu makaleler elenmiştir. İlk aşamada 151 çalışma sıralanmıştır. Araştırma ve derleme makaleleri dışındaki çalışmalar ve Portekizce 1 makale kapsam dışı bırakıldığında 137 çalışmaya ulaşılmıştır. Sonrasında makalelerin özetleri taranarak hariç tutma kriteri olarak belirlenmiş olan, doğrudan gazetecilere yöneltilen çevrim içi tacizi konu edinmeyen makaleler elenmiştir. Kontrol ve eleme işlemi, makalenin yazarı tarafından iki hafta arayla tekrarlanmıştır. İlk kontrol ve eleme aşamasında 85 makale analize dahil edilmiş, ikinci aşamada ise 2 makale elenirken geri kalan makaleler uygun bulunmuştur. Sonuç olarak Web of Science veri tabanında bulunan ve SSCI, ESCI ve SCI-E indekslerinde taranan 83 makale analize dahil edilmiştir. Bibliyometrik analiz, Bibexcel ve VOSviewer yazılımları kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Bibliyometrik analiz, bilimsel yayınlara dair veriler aracılığıyla belirli bir alana dair araştırmaların eğilimlerini, tekrar eden yapılarını ve etkilerini ölçmeye ve incelemeye dayalı bir yöntemdir (Sonni vd., 2024, s. 789). Bibliyometrik analiz doğrultusunda yayımlar öncelikle yayımlandıkları yıllara, ülkelere, dergilere, yazarlara göre analiz edilmiş, en fazla atıf alan on yayın ve en sık kullanılan anahtar kelimeler belirlenmiştir. Sonrasında referans ve yazarların ortak atıf (co-citation) ve yazar anahtar kelimelerinin birlikte oluşum (co-occurrence) analizleri gerçekleştirilmiştir. Analizin kapsamını genişletmek için bibliyometrik analize ek olarak betimsel içerik analizi uygulanmıştır. Betimsel içerik analizi, genel eğilimlerin belirlenmesi ve o alana ilişkin gelecek çalışmalara yol göstermek amacıyla bir konu ya da alana ilişkin yayınların derinlemesine incelenmesidir (Ültay vd., 2021, s. 189). Betimsel içerik analizi kapsamında yayınların araştırma konularının ve metodolojik eğilimlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. 6 makalenin sadece özetlerine ulaşılabilirdiği için bu makaleler dahil edilmemiş, geri kalan 77 makale analiz edilmiştir. Bu doğrultuda analiz aşamasında öncelikle makaleler incelenerek araştırma konuları, veri toplama araçları ve veri analiz yöntemlerine ilişkin kategoriler ve oluşum sıklıkları belirlenmiştir. Bu aşamada kodlama, çalışmanın yazarı tarafından iki hafta arayla tekrarlanmıştır. Farklı zaman dilimlerinde iki kez yapılan kodlama işleminin kodlayıcı içi uyum yüzdesi %97'dir. Bu çalışmada şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Makaleler; yayımlandıkları yıllar, ülkeler, dergiler, yazarlar, öne çıkan makaleler ve anahtar kelimeler açısından nasıl bir gelişim göstermiştir?
2. Konuyla ilgili makalelerde nasıl bir metodoloji izlenmiş, hangi tema ve konulara odaklanılmıştır?

BULGULAR

Bibliyometrik Analiz

2017-2025 yılları arasında gazetecilerin maruz kaldığı çevrim içi tacizi konu edinen 83 adet yayına ilişkin bulgular aşağıda yer almaktadır. Atıf sayıları, 26 Haziran 2025 tarihinde elde edilmiştir.

Tablo 1.

Yayın, Atıf ve Ortalama Atıf Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

Yayın Yılı	Toplam Yayın Sayısı	Atıf Sayısı	Ortalama Atıf Sayısı
2025 (Ocak-Haziran)	9	10	1,1
2024	20	37	1,85
2023	30	315	10,5
2022	10	205	20,5
2021	2	45	22,5
2020	5	538	107,6
2019	4	83	20,75
2018	2	128	64
2017	1	49	49

(Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur).

Tablo 1 incelendiğinde gazetecilere yönelik çevrim içi tacizi konu edinen ilk makalenin 2017 yılında yayımlandığı ve sonrasında her yıl makale yayımlanmaya devam edildiği görülmektedir. 2022 yılına kadar konuya olan ilgi düşük bir düzeyde ilerlemiştir. 2022 yılından itibaren ise makale sayısı artmış, 2023 yılında konuya olan ilgi en üst seviyeye çıkmıştır. Yıllara göre atıf sayıları değerlendirildiğinde ise 2020 yılında sadece 5 makale yayınlanmış olsa da ortalama atıf sayısının diğer yıllara göre çok daha yüksek olduğu göze çarpmaktadır. En çok atıf yapılan 10 yayın tablosundan da görülebileceği gibi en fazla atıf alan 3 makale 2020 yılında yayımlanmıştır. 2017 ve 2018 yıllarında çok az sayıda makale yayımlanmış olsa da bu yayınların da ortalama atıf sayısı oldukça yüksektir.

Tablo 2.

Yayın, Atıf ve Ortalama Atıf Sayılarının Ülkelere Göre Dağılımı

No	Ülke	Yayın Sayısı	Atıf Sayısı	Ortalama Atıf Sayısı
1	Amerika Birleşik Devletleri (ABD)	24	645	26,87
2	Birleşik Krallık	9	273	30,3
3	Güney Kore	4	36	9
4	Portekiz	4	11	2,75
5	Kanada	4	17	4,25
6	Nijerya	3	9	3
7	İsveç	3	1	0,33
8	Finlandiya	3	31	10,33
9	Avustralya	3	5	1,66
11	Hollanda	2	13	6,5
10	Almanya	2	177	88,5
12	Malezya	2	7	3,5

(Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur).

Gazetecilerin maruz kaldığı çevrim içi tacizi konu alan en yüksek sayıda yayın ABD’de gerçekleştirilmiştir. ABD’li araştırmacılar tarafından 24 makale yayımlanmış ve bu çalışmalar toplam 645 atıf almıştır. İkinci sırada yer alan Birleşik Krallık’ta gerçekleştirilen 9 yayın ise 273 kez alıntılanmıştır. Birleşik Krallık’ın, ortalama atıf sayısı ABD’ye göre daha yüksektir. Almanya ise ortalama atıf sayısı açısından en üst sırada yer almaktadır. Almanya’da yer alan araştırmacılar sadece 2 makale yayınlamış olsalar da atıf sayıları yüksektir. Tablo 2’de yer almayan İspanya, Belçika, Güney Afrika, Estonya, İsviçre, Avusturya, Tayland, Türkiye, Tayvan, Slovenya, Nepal, Yeni Zelanda, Hindistan, Fransa, İzlanda, Etiyopya, Singapur, Çin, Norveç ve Pakistanlı araştırmacılar da konuya ilişkin birer yayına sahiptir. Bu durum yayın sayısı az olsa da literatürde dünyanın farklı bölgelerinde yaşayan gazetecilerin çevrim içi taciz deneyimlerine ilişkin çalışmaların mevcudiyetini göstermektedir.

Tablo 3.

Yayın, Atıf ve Ortalama Atıf Sayılarının Dergilere Göre Dağılımı

No Dergi Adı	Yayın sayısı	Atıf Sayısı	Ortalama Atıf Sayısı
1 Digital Journalism	19	396	20,8
2 Journalism Practice	17	301	17,7
3 Journalism Studies	7	35	5
4 Journalism	6	303	50,5
5 Feminist Media Studies	3	150	50
6 New Media & Society	2	79	39,5
7 Journal of Applied Journalism & Media Studies	2	50	25
8 International Journal of Sport Communication	2	23	11,5
9 Social Media & Society	2	19	9,5
10 Journalism & Mass Communication Quarterly	2	8	4

(Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur).

Tablo 3'te en yüksek sayıda makale yayımlanan ilk 10 dergi yer almaktadır. Gazetecilerin maruz kaldığı çevrim içi taciz konulu en çok araştırmanın sırasıyla gazetecilik alanında önde gelen Digital Journalism ve Journalism Practice dergilerinde yayımlandığı görülmektedir. Bu iki dergiyi takip eden Journalism Studies ve Journalism dergileri ise hemen hemen aynı sayıda yayına sahip olsa da atıf sayıları açısından Journalism dergisinde yayımlanan çalışmaların etkisinin daha yüksek olduğunu söylemek mümkündür. Journalism ve Feminist Media Studies dergilerinde yayımlanan makale sayısı az olsa da ortalama atıf açısından en üst sırada yer almaktadırlar. Gazetecilere yönelik çevrim içi taciz konusunun odağında gazetecilerin olması, konuya öncelikli olarak gazetecilik ve medya çalışmaları alanında yayın yapan dergilerin ilgi göstermesine neden olmuştur. Ancak Democratization, Nordic Journal of Working Life Studies, EPJ Data Science, Frontiers in Sociology, Journal of Pragmatics gibi öncelikli alanı gazetecilik olmayan, sosyoloji ve veri bilimi gibi alanları merkeze alan dergilerde de konuya ilişkin birer çalışmaya yer verilmiştir.

Tablo 4.

En Fazla Yayın Yapan On Yazarın Yayın, Atıf ve Ortalama Atıf Sayıları

No	Yazar	Yayın Sayısı	Atıf Sayısı	Ortalama Atıf Sayısı
1	Miller, Kaitlin C.	5	126	25,2
2	Uwalaka, Temple	5	12	2,4
3	Amadi, Azubuike Fred	4	12	3
4	Lewis, Seth C.	3	210	70
5	Park, Ahran	3	8	2,7
6	Lee, Na Yeon	3	8	2,7
7	Bjorkenfeldt, Oscar	3	1	0,3
8	Chen, Victoria Y.	2	195	97,5
9	Pain, Paromita	2	195	97,5
10	Waisbord Silvio	2	179	89,5

(Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur).

Gazetecilere yönelik çevrim içi taciz konusunda en fazla yayın yapan yazarların başında Kaitlin C. Miller ve Temple Uwalaka gelmektedir (n=5). Yayın sayıları aynı olsa da Miller’ın çalışmalarının atıf sayısı belirgin derecede fazladır. Benzer şekilde konuyla ilgili üç çalışması olan araştırmacı Seth C. Lewis’in de atıf sayısı, kendisiyle aynı sayıda yayına sahip olan araştırmacılara oranla oldukça yüksektir. Konuyla ilgili en çok atıf yapılan “ ‘You really have to have a thick skin’: A cross-cultural perspective on how online harassment influences female journalists” (2020) başlıklı makalenin ortak yazarı olan ve ikişer adet makalesi bulunan Victoria Chen ve Paromita Pain ortalama atıf sayısı en yüksek olan araştırmacılarıdır. Silvio Waisbord ise 2 yayını olsa da yüksek atıf sayısına sahip araştırmacılarından bir diğeridir. Kaitlin C. Miller, Seth C. Lewis, Silvio Waisbord ve Paromita Pain ABD üniversitelerinde görev yapmaktadır. Bu nedenle ABD’li araştırmacıların konuya ilişkin en etkin yazarlar oldukları söylenebilir.

Tablo 5.

En Çok Atıf Yapılan On Yayın

No	Makale Bilgileri	Atıf Sayısı
1	Chen, G. M.; Pain, P.; Chen, V. Y.; Mekelburg, M.; Springer, N.; Troger, F. (2020). 'You really have to have a thick skin': A cross-cultural perspective on how online harassment influences female journalists. <i>Journalism</i> .	171
2	Waisbord, S. (2020). Mob Censorship: Online Harassment of US Journalists in Times of Digital Hate and Populism. <i>Digital Journalism</i> .	161
3	Lewis, S. C.; Zamith, R.; Coddington, M. (2020). Online Harassment and Its Implications for the Journalist-Audience Relationship. <i>Digital Journalism</i> .	115
4	Holton, A. E.; Belair-Gagnon, V.; Bossio, D.; Molyneux, L. (2023). "Not Their Fault, but Their Problem": Organizational Responses to the Online Harassment of Journalists. <i>Journalism Practice</i> .	101

- 5 Miller, K. C.; Lewis, S.C. (2022). Journalists, harassment, and emotional labor: The case of women in on-air roles at US local television stations. *Journalism*. 89
- 6 Gardiner, B. (2018). "It's a terrible way to go to work:" What 70 million readers' comments on the Guardian revealed about hostility to women and minorities online. *Feminist Media Studies*. 75
- 7 Antunovic, D. (2019). "We wouldn't say it to their faces": online harassment, women sports journalists, and feminism. *Feminist Media Studies*. 62
- 8 Adams, C. (2018). "THEY GO FOR GENDER FIRST" The nature and effect of sexist abuse of female technology journalists. *Journalism Practice*. 53
- 9 Binns, A. (2017). Fair game? Journalists' experiences of online abuse. *Journal of Applied Journalism & Media Studies*. 49
- 10 Stahel, L.; Schoen, C. (2020). Female journalists under attack? Explaining gender differences in reactions to audiences' attacks. *New Media & Society*. 48

(Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur).

En çok atıf alan 3 makale, 2020 yılında yayımlanmıştır. Bu makalelerin ikisi Digital Journalism dergisinde yer almaktadır. En çok atıf alan makale Chen vd. (2020) tarafından yayımlanan “ 'You really have to have a thick skin': A cross-cultural perspective on how online harassment influences female journalists” başlıklı çalışmadır. Çevrim içi tacizin kadın gazeteciler üzerindeki etkisini çeşitli ülkeler bazında inceleyen bu çalışma 171 kez alıntılanmıştır. Waisbord (2020) tarafından hazırlanan “Mob censorship: Online harassment of US journalists in times of digital hate and populism” başlıklı makale de ise çevrim içi taciz aşağıdan yukarıya, vatandaş tetikçiliği olarak tanımlanan “kalabalık sansürü” kavramı üzerinden değerlendirilmiştir ve bu çalışma 161 atıf almıştır. Gazetecilerin deneyimlediği çevrim içi tacizin niteliğinin, en çok hangi türde

yayın yapan gazetecilerin çevrim içi tacize maruz kaldığının ve gazetecilerin bu tür tacize karşı tepkilerinin incelendiği “Online harassment and its implications for the journalist-audience relationship” (Lewis vd., 2020) başlıklı makale ise toplam 115 atıfa sahiptir.

Tablo 6.

En Az Dört Kez Kullanılan Yazar Anahtar Kelimeleri

Anahtar kelime	N	Anahtar kelime	N
online harassment	34	digital journalism	9
journalism	23	online violence	7
harassment	21	online abuse	7
social media	16	Twitter	7
women journalists	14	trolling	6
mob censorship	11	self-censorship	5
gender	11	networked harassment	4
journalists	10	abuse	4
hate speech	9		

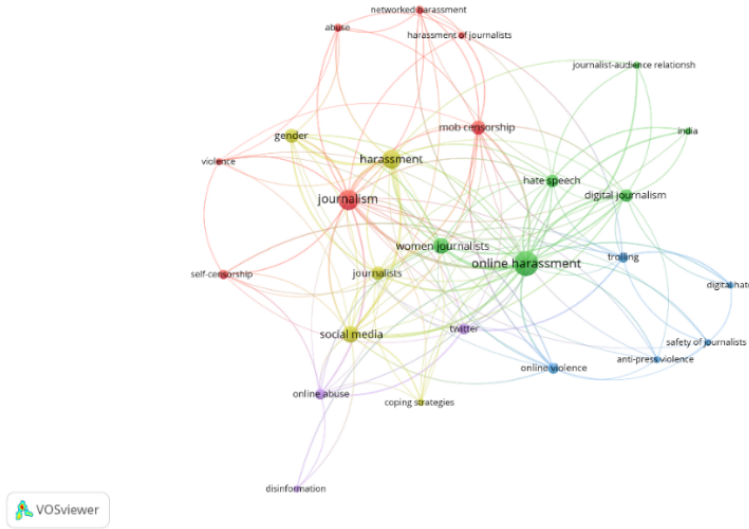
(Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur).

Tablo 6’da en az dört kez tekrarlanan yazar anahtar kelimeleri yer almaktadır. Analiz yapılmadan önce aynı anlama gelen ve tekrar eden bazı kelime ve kelime öbekleri düzenlenmiştir (female journalists ve women journalists, coping ve coping strategies, online violence ve digital violence, trolling ve online trolling). Ancak harassment ve online harassment, abuse ve online abuse gibi kelimeler; makalelerde çevrim dışı tacizi de ifade edebildiği için bu kelimelerde birleştirme yapılmamıştır. Gazetecilere yönelik çevrim içi tacizi konu edinen 83 makalede toplam 276 anahtar kelime kullanılmıştır. En sık kullanılan üç kelime sırasıyla konuyla uyumlu olacak şekilde çevrim içi taciz, gazetecilik ve tacizdir. Bu kelimeleri sosyal medya, kadın gazeteciler ve kalabalık sansürü ve toplumsal cinsiyet izlemektedir. Genel olarak konuyla ilgili çalışmaların içeriğine

bakıldığında kadın gazetecilerin maruz kaldığı çevrim içi taciz ve cinsiyetin çevrim içi taciz üzerindeki etkisini inceleyen çok sayıda çalışmaya rastlanmaktadır. Kalabalık sansürü kavramı da özellikle gazeteciler ve çevrim içi taciz söz konusu olduğunda öne çıkan kavramlardan birisidir. Demir ve Öztürk’ün (2023) çevrim içi tacizin bibliyometrik analizini yaptıkları çalışmalarına bakıldığında çevrim içi tacize yönelik çalışmalarda en sık kullanılan ortak kelimeler arasında kalabalık sansürüne rastlanmamaktadır. Buradan hareketle bu kavramın genel olarak çevrim içi tacizden ziyade gazetecilere yönelik çevrim içi taciz söz konusu olduğunda öne çıktığı söylenebilir.

Şekil 1.

Yazar Anahtar Kelimelerinin Birlikte Oluşum Ağ Haritası

(Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur).

Şekil 1’de yayınlarda en sık birlikte bulunan yazar anahtar kelimelerinin ağ görselleştirilmesi yer almaktadır. En az 3 makalede ortak kullanılan 26 anahtar kelime bulunmaktadır. Donthu vd. (2021, s. 292), anahtar kelimelerin birlikte oluşum görselleştirilmesini şu şekilde açıklamaktadır:

“Ağdaki her bir düğüm bir varlığı (örneğin; makale, yazar, ülke, kurum, anahtar sözcük, dergi) ... temsil etmektedir: (1) düğümün boyutu anahtar kelimenin oluşumunu (yani anahtar kelimenin kaç kez geçtiğini), (2) düğümler arasındaki

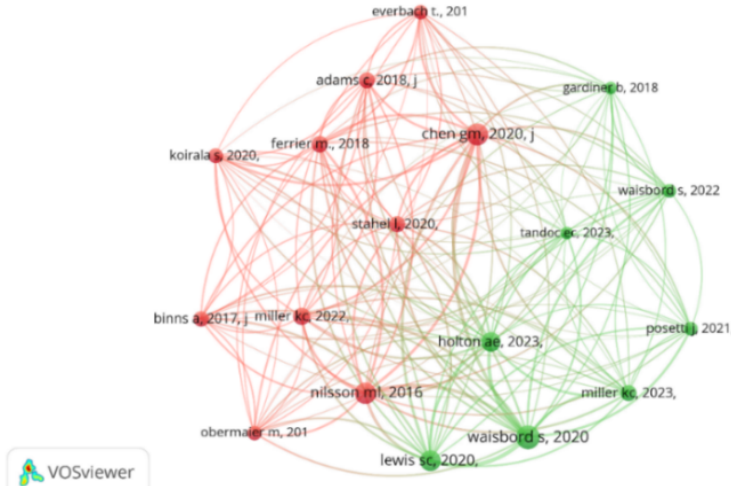
bağlantı anahtar kelimeler arasındaki ortak oluşumu (yani birlikte geçen veya birlikte ortaya çıkan anahtar kelimeler), (3) bağlantının kalınlığı anahtar kelimeler arasındaki ortak oluşumu (yani (4) düğüm ne kadar büyükse, anahtar kelimenin oluşumu o kadar fazladır ve (5) düğümler arasındaki bağlantı ne kadar kalınsa, anahtar kelimeler arasındaki ortak oluşumların sayısı da o kadar fazladır. Her renk tematik bir kümeyi temsil eder; bu kümedeki düğümler ve bağlantılar, temanın (kümenin) konuları (düğümleri) kapsamını ve bu tema (küme) altında ortaya çıkan konular (düğümler) arasındaki ilişkileri (bağlantılar) açıklamak için kullanılabilir.”

Ağ görselleştirmesinde dairenin (node-düğüm) büyüklüğü, kelimenin ortaya çıkış yoğunluğunu ifade etmektedir. Çizgilerin sayısı ve kalınlığı ise kelimeler arasında bağlantı olduğunu ve bağlantının sıklığını göstermektedir. En sık birlikte kullanılan kelime ve kelime grupları, aynı renkte dairelerle temsil edilen kümeleri (cluster) oluşturmaktadır. Aynı küme içinde yer alan nesnelere, birbirleriyle güçlü bir ilişkiye sahiptir. Nesnelere birbirine yakınlığı arttıkça da aralarındaki bağlantı güçlenmektedir. Bu doğrultuda Şekil 1 incelendiğinde çevrim içi tacizin en sık kullanılan ve en yüksek bağlantı gücüne sahip olan yazar anahtar kelimesi olduğu görülmektedir (n=34, total link strength=33). Sık kullanıma ve toplam bağlantı gücü açısından bu kelimeyi sırasıyla journalism (n=23, total link strength=23), harassment (n=21, total link strength= 19), social media (n=16 total length strength= 16), women journalists (n=14 total length strength= 13), mob censorship (n=11 total length strength= 11), gender (n=11 total length strength= 11) takip etmektedir. Söz konusu 26 anahtar kelime 5 küme altında toplanmıştır. Yeşil küme; çevrim içi taciz, kadın gazeteciler, nefret söylemi, dijital gazetecilik, gazeteci-izleyici etkileşimi ve Hindistan kelimelerinden oluşmaktadır. Kadın gazetecilere yönelik çevrim içi taciz, öne çıkan önemli temalardan birisidir. Kırmızı küme; gazetecilik, kalabalık sansürü, oto sansür, şiddet, istismar, ağ bağlantılı taciz ve gazetecilerin tacizinden oluşmaktadır. Gazetecileri hedef alan kalabalık sansürü ve tacizden kaçınma yöntemi olarak kullanılan otosansür burada önem kazanmaktadır. Son yıllarda çevrim içi tacizin yanında ağ bağlantılı taciz kavramı da öne çıkmaktadır. Sarı kümede taciz, sosyal medya, toplumsal cinsiyet, gazeteci ve baş etme mekanizmaları yer almaktadır. Mavi küme, tematik olarak çevrim içi şiddet, basın karşıtı şiddet, dijital nefret, trolleme ve gazetecilerin güvenliğine yoğunlaşmaktadır. Şiddet vurgusu ve trolleme ön plandadır. Mor küme ise çevrim içi istismar, Twitter ve dezenformasyon kelimelerini içermektedir. Burada dikkat çeken nokta, dezenformasyonun çevrim içi tacizle bağlantısıdır. Kümelerde yer alan kelimeler, ağırlıklı olarak çalışmanın ana konusu olan çevrim içi tacizi ifade eden kelime grupları ve gazetecilik etrafında toplanmaktadır. Genel olarak bakıldığında oluşan

kümelerde yer alan anahtar kelimeler anlamsal olarak çok farklılık göstermemektedir. Bu da farklı çalışmalarda aynı kavramların farklı kelimelerle ifade edilme oranının yüksekliğini göstermektedir.

Şekil 2.

Ortak Atıf-Referans Ağ Haritası

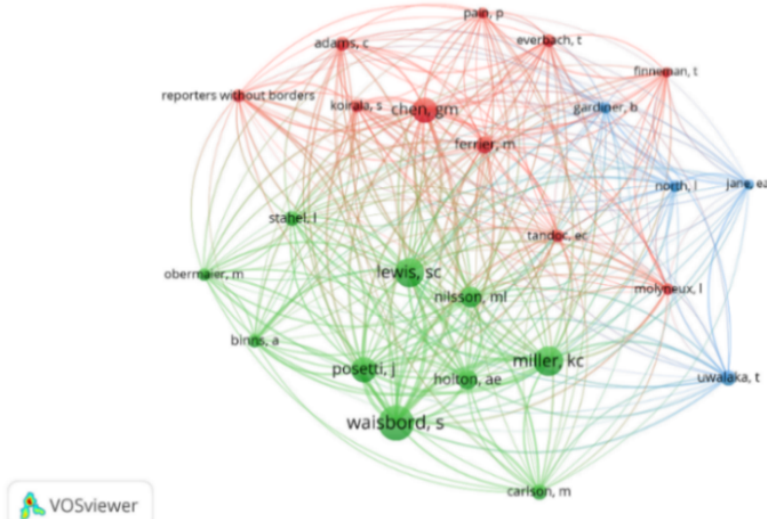
(Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur).

Şekil 2’de en sık birlikte atıf yapılan kaynakları ve aralarındaki bağlantıları gösteren ağ haritası görselleştirmesi görülmektedir. Atıfta bulunulan bir referansın minimum atıf sayısı 15 olacak şekilde analiz yapıldığında 18 referansı içeren 2 küme (yeşil ve kırmızı dairelerle gösterilmektedir) karşımıza çıkmaktadır. Waisbord’un (2020) “Mob censorship: Online harassment of US journalists in times of digital hate and populism” başlıklı makalesi en yüksek ortak atıf (n=49) ve toplam bağlantı gücüne (n=47.00) sahiptir. Waisbord’un tek yazar olduğu bu makale, gazetecilere yönelik çevrim içi taciz literatüründe en etkili ve merkezi çalışmadır. Chen vd.’nin (2020) “‘You really have to have a thick skin’: A cross-cultural perspective on how online harassment influences female journalists” başlıklı makalesi ise 43 ortak atıf ve 43.00 toplam bağlantı gücüyle ikinci sırada yer almaktadır. Kırmızı kümede yer alan yayınların tümünün merkezi teması, kadın gazetecilere yönelik çevrim içi tacize ilişkindir. Yeşil kümede yer alan yayınlarda ise Posetti vd.’nin (2021) “The Chilling: A

global study on online violence against women journalists” başlıklı çalışması dışında genellikle cinsiyet ayrımı çevrim içi tacizin merkezine alınmamıştır.

Şekil 3.

Ortak Atıf-Yazar Ağ Haritası

(Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur).

Şekil 3'te ortak atıf analizlerinden birisi olan ortak atıf-yazar ilişkisinin bulunduğu ve en sık birlikte alıntılanan yazarları gösteren ağ haritası görselleştirmesi yer almaktadır. Bu kategoride minimum 15 kez alıntılanan 24 yazarın 3 küme altında yer aldığı görülmektedir. Genel olarak 84 atıfa, 73.87 toplam bağlantı gücüne sahip olan Walsbord ilk sırada, 65 atıfa ve 61.75 toplam bağlantı gücüne sahip olan Lewis ikinci sırada, 67 atıfa ve 61.73 toplam bağlantı gücüne sahip olan Miller ise üçüncü sırada yer almaktadır. Bu üç ismin hem en etkili yazarlar hem de benzer tematik yapılaraya sahip çalışmalar yayımladıkları söylenebilir. Bağlantı gücü ve atıf sayısı en yüksek olan üç yazarda aynı kümede bulunmaktadır. Kırmızı kümede Chen (5 atıf, 51.82 toplam bağlantı gücü); mavi kümede ise Uwalaka (28 atıf, 20.10 toplam bağlantı gücü) ağırlığı en fazla olan araştırmacılar olarak yer almaktadır.

Betimsel İçerik Analizi

Bu bölümde gazetecilere yönelik çevrim içi tacizi konu edinen çalışmaların içeriği analiz edilmiştir.

Tablo 7.

Yayınlarda Kullanılan Veri Toplama Araçları

Veri Toplama Aracı	N	%
Dokümanlar*	6	7,8
Anket	10	13
Görüşme	35	45,4
Çevrim içi deney	1	1,3
Anket + Görüşme	3	3,9
Gözlem + Görüşme	2	2,6
Dokümanlar + Görüşme	4	5,2
Görsel- işitsel ve dijital materyaller**	12	15,6
Görsel- işitsel ve dijital materyaller + Görüşme	3	3,9
Görsel- işitsel ve dijital materyaller + Görüşme + Belgeler	1	1,3
Toplam	77	100

(Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur).

*Yönergeler, tutanaklar, makaleler vb. **Facebook yorumları, tweetler, Instagram gönderileri vb.

Araştırmacıların makalelerinde en sık kullandıkları veri toplama aracı derinlemesine görüşmelerdir. Makalelerin %45,4'ünde gazetecilerin çevrim içi taciz deneyimleri, medya profesyonelleriyle gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen veriler aracılığıyla analiz edilmiştir. Facebook, X ve Instagram gibi sosyal medya platformlarında izleyiciler tarafından gazetecilerin paylaşımlarına yapılan

yorumlar ise ikinci sırada yer almaktadır. Gazetecilerin çevrim içi taciz deneyimlerini, tacize yönelik algılarını ölçmeye yönelik gerçekleştirilen anketler de makalelerde en sık kullanılan veri toplama araçları arasında yer almaktadır. Tablo 7’de görüldüğü gibi birden fazla veri toplama aracının kullanıldığı araştırmaların sayısı da oldukça fazladır.

Tablo 8.

Yayınların Araştırma Yaklaşımları ve Veri Analiz Yöntemleri

Araştırma Yaklaşımı	Veri Analiz Yöntemi	N	%
Nicel	İstatistiksel analiz	7	70
	Nicel içerik analizi	2	20
	Nicel metin analizi	1	10
	Toplam	10	100
Nitel	Tematik analiz	21	37,5
	Sürekli karşılaştırma yöntemi- Gömülü teori	11	19,7
	Söylem analizi	5	9
	Tümevarımsal analiz	4	7,1
	Nitel metin analizi	3	5,3
	Literatür tarama	3	5,3
	Netnografi	1	1,8
	Kapsam analizi	1	1,8
	Açıklayıcı nitel analiz	1	1,8
	Nitel içerik analizi	1	1,8

	McCracken'in uzun mülakat tekniği (Veri analiz yöntemi olarak)	1	1,8
	Tümevarımsal ve tümdengelimsel analiz	1	1,8
	Belirtilmemiş	3	5,3
	Toplam	56	100
Karma Yöntem	İstatistiksel analiz+Tematik analiz	3	27,2
	Nicel+Nitel içerik analizi	2	18,2
	İstatistiksel analiz+Nitel metin analizi	2	18,2
	Nicel içerik analizi+Tematik analiz	1	9,1
	Duygu analizi+Görsellerin nitel analizi	1	9,1
	İstatistiksel analiz+Tümevarımsal ve tümdengelimsel nitel analiz	1	9,1
	Nicel içerik analizi+Metin analizi	1	9,1
	Toplam	11	100

(Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur).

*Araştırmacıların veri analiz yöntemlerine ilişkin ifadelerine sadık kalınmıştır.

Gazetecilerin maruz kaldığı çevrim içi tacizi inceleyen çalışmalarda kullanılan veri analiz yöntemlerinin çeşitliliği fazla olsa da konuya ilişkin araştırmalar ağırlıklı olarak nitel yöntemler kullanılarak gerçekleştirilmiştir (n=56). En sık kullanılan nitel analiz yöntemi olan tematik analiz, gazetecilerle gerçekleştirilen derinlemesine görüşmelerden elde edilen verilerin analizinde kullanılmıştır. Veri analiz yöntemi belirtilmeyen makalelerin üçü de derinlemesine görüşmelerin

gerçekleştirildiği çalışmalardır. Tematik analizi gömülü teorinin analiz yöntemi olarak kullanıldığı çalışmalar takip etmektedir. Makalelerde nicel yöntem olarak en sık istatistiksel analizler gerçekleştirilmiştir (Tanımlayıcı istatistikler, regresyon analizleri, t-testi vb.). Nicel yöntemler daha çok sosyal medya yorumlarının analizinde tercih edilmiştir. Nicel ve nitel yöntemlerin birlikte kullanıldığı karma yöntem çalışmaları ise en sık istatistiksel analiz ve tematik analizin birlikte kullanımı şeklinde gerçekleştirilmiştir.

Tablo 9.

Yayınların Temaları ve Araştırma Konuları

Tema	Araştırma Konusu	N
Çevrim içi tacizin doğası	Gazetecilerin çevrim içi tacize yönelik deneyimlerinin analizi	28
	Gazetecilere yönelik saldırılara verilen çevrim içi tepkilerin analizi	2
	İsveçli gazetecilere yönelik çevrim içi tacizde ahlak, nezaketsizlik ve ahlaki düzen arasındaki etkileşimin analizi	1
	Çevrim içi haber medyasında çevrim içi tacizin doğasının ve yorumların gazeteciliği demokratikleştirme potansiyeli üzerinden analizi	1
	Pakistanlı siyasi gazetecilerin karşılaştığı çevrim içi tacizin siyasi partilerle bağlantılı kullanıcıların eylemlerine odaklanan analizi	1
	Gazetecilerin çevrim içi taciz deneyimlerinin sentezlenmesi	1
	Çevrim içi tacizi çevreleyen söylemlerin tacizci meta gazetecilik söylemi bağlamında analizi	1
		Toplam

Cinsiyete dayalı çevrim içi taciz	Kadın gazetecilerin cinsiyete dayalı çevrim içi taciz deneyimlerinin analizi	22
	Kadın spor gazetecilerine yönelik çevrim içi taciz konusunda farkındalık oluşturmak için başlatılan bir dijital medya kampanyasının analizi	1
	Cinsiyete dayalı ulusötesi baskının analizi	1
	Cinsiyete dayalı çevrim içi tacizin ampirik ve yapısal boyutları	1
Toplam		25
Kalabalık sansürü	Çevrim içi kalabalıkların gazetecileri sosyal medya aracılığıyla taciz etmek için kullandığı stratejilerin analizi	2
	Kalabalık sansürünün ve çevrim içi tetikçiliğin devlet tarafından kurumsallaştırılmasının analizi	1
	Latin Amerikalı gazetecilerin maruz kaldığı kalabalık sansürünün boyutu ve başa çıkma stratejilerinin analizi	1
	Kalabalık sansürünün teknolojik boyutu ve gazeteciler üzerindeki etkisinin analizi	1
	Basın sansürü açısından çevrim içi tacizin (kalabalık sansürünün) analizi	1
Toplam		6
Örgütsel tepkiler	İsveç haber kuruluşlarının gazetecilere yönelik çevrim içi tacizin psikososyal etkilerini aşmak için kullandığı stratejilerin analizi	1
	Haber kuruluşlarının çevrim içi tacize yönelik tepkisinin analizi	1

	Belçikalı gazetecilerin karşılaştığı çevrim içi taciz konusunda sağlanan örgütsel destek eksikliğinin analizi	1
	Haber odalarının sosyal medya politikalarının çevrim içi taciz bağlamında analizi	1
	Toplam	4
Gazeteci-izleyici ilişkisi	Çevrim içi tacizin gazeteci-izleyici ilişkisi üzerindeki etkisi	2
	Gazeteciler ve anti-hayranlar arasındaki ilişkinin analizi	1
	Toplam	3
Hukuki altyapı	Avusturya’da gazetecilere yönelik nefret söylemi konusunda yasal ve kurumsal araçların ve gazetecilerin tepki yöntemlerinin karşılaştırmalı analizi	1
	İsveçli gazetecilerin hukuk sisteminin çevrim içi tacize karşı gazetecileri koruma becerisine ilişkin algılarının analizi	1
	Toplam	2
Dijital Platformlar	Twitter’ın taciz ve nefret söylemi politikalarının analizi	1
	Lübnanlı kadın ve kuir gazetecilere yönelik çevrim içi tacizin platform haberciliği mekanizmalarındaki kusurlar açısından analizi	1
	Toplam	2

(Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur).

Makalelerde genel olarak birden fazla konuya odaklanılmıştır. Örneğin aynı makale çevrim içi tacizi hem kalabalık sansürü hem de cinsiyet açısından ele alabilmektedir. Burada kategoriler makaledeki en baskın temaya göre belirlenmiştir. Makaleler çevrim içi tacizin doğası, cinsiyete dayalı çevrim içi

taciz, kalabalık sansürü, örgütsel tepkiler, gazeteci-izleyici ilişkisi, hukuki altyapı ve dijital platformlar olmak üzere yedi tema altında toplanmıştır. En fazla makale; büyük oranda gazetecilerin deneyimlerini maruz kalınan çevrim içi taciz türleri, tacizin etkileri, gazetecilerin tacize yönelik algıları ve baş etme mekanizmaları ve çözüm yolları açısından ele alan çevrim içi tacizin doğası kategorisinde yer almaktadır (n=35). ABD, Birleşik Krallık, Filipinler, Tayvan, İsviçre, Finlandiya, Hindistan, Şili, Pakistan, Nijerya gibi dünyanın birçok farklı ülkesinde ulusal ya da yerel medya kuruluşlarında çalışan kadın ve erkek gazetecilerin çevrim içi tacize bakış açısı, maruz kaldığı çevrim içi taciz türleri, baş etme mekanizmaları araştırmacılar tarafından incelenmiştir. Bu araştırmaların bir kısmı karşılaştırmalı analizlerden oluşmaktadır. Farklı ülkelerde çalışan gazetecilerin çevrim içi taciz algıları kültürel farklılıklar açısından da ortaya koyulmuştur. 25 makalede ise cinsiyete dayalı çevrim içi taciz analiz edilmiştir. Kadın gazetecilere yönelik çevrim içi taciz, yoğun bir şekilde incelenen bir araştırma konusudur. Bu makaleler, ağırlıklı olarak kadın gazetecilerin deneyimlerine dayanmaktadır. Bu durum, araştırmacıların çevrim içi tacizi sıklıkla toplumsal cinsiyetle ilişkili olarak ele aldığını ve kadınları daha şiddetli biçimde etkileyen bir problem olarak değerlendirdiğini göstermektedir.

Waisbord'un (2020), sıradan insanların gazetecileri disiplin etmek için uyguladığı sansür olarak tanımladığı kalabalık sansürü, altı makalede ana tema olarak karşımıza çıkmaktadır. Çevrim içi kalabalıkların gazetecileri taciz etmek için kullandığı stratejiler, bu tür bir sansürün devlet tarafından nasıl kurumsallaştırıldığı, kalabalık sansürünün teknolojik boyutu, diğer basına yönelik sansür türleriyle benzerlik ve farklılıkları gibi konular bu başlık altında analiz edilmiştir. Haber kuruluşlarının çalışanlarının çevrim içi tacize tepkileri, gazetecilere yeterli desteği verip vermediği, çevrim içi tacize yönelik politikaları da araştırmacıların incelediği konular arasında yer almaktadır. Bazı araştırmacıların ise çevrim içi taciz konusunda gazeteci-izleyici ilişkilerini merkeze aldığı görülmektedir. Gazetecilerin günümüzde mesleklerinin gereği olarak izleyicilerle yoğun bir ilişki içinde ve çok kolay ulaşılabilir olmaları da önemli konulardan bir diğeridir. Gazetecilerin çevrim içi tacize maruz kaldıklarında yasalar tarafından ne ölçüde korunabildiğini, hukuk sisteminin bu konudaki işlevselliği de İsveç ve Avusturya bağlamında incelenen konular arasında yer almaktadır. Sosyal medya platformlarının politikalarını, sorumluluklarını ve kusurlarını inceleyen araştırmalar da çevrim içi taciz açısından oldukça önemlidir.

SONUÇ

Gazetecilerin mesleki rutinlerinin bir parçası olarak çevrim içi paylaşımlarının ve etkileşimlerinin giderek artması, onları çevrim içi tacizin hedefi haline getirmiştir. Bu durum sadece gazetecilerin değil, gazetecilik mesleğinin geleceği içinde bir tehdit haline gelmiştir. Çevrim içi taciz gazetecilerin güvenliği açısından önemli bir risk oluşturmakta, gazetecilerin kendilerini sansürlemelerine, önemli ve başkalarını kızdıracak konularda haber yapmaktan kaçınmalarına(Chen vd., 2020; Koirala, 2020), hatta mesleği bırakmayı düşünmelerine (Hart & Sharma, 2024) neden olabilmektedir.

Bu çalışmada Web of Science veri tabanında yer alan, gazetecilere yönelik çevrim içi taciz konulu makaleler incelenmiştir. Makaleler, bibliyometrik analize ve betimsel içerik analizine tabi tutularak genel eğilimleri ve içerikleri değerlendirilmiştir. Gazetecilere yönelik çevrim içi tacizi ele alan çalışmalar; 2017 yılında başlamış, 2023 yılında konuya olan ilgi zirveye çıkmıştır. Genel olarak incelendiğinde konuya ilişkin makale yayımlanan ülke çeşitliliğinin çok fazla olduğu dikkat çekmektedir. Ancak bu konu en çok ABD’de ilgi görmüş, makalelerin %29’u ABD’de de çalışan araştırmacılar tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmalar gazetecilik alanında önde gelen Digital Journalism, Journalism Practice, Journalism Studies ve Journalism dergilerinde kendilerine yer bulmuştur. En fazla yayın yapan yazarların başında ise ABD’de Alabama Üniversitesinden Kaitlin C. Miller ve Avustralya’da Canberra Üniversitesi’nde çalışan Temple Uwalaka gelmektedir. Ortak atıf analizine bakıldığında ise George Washington Üniversitesi’nde görev yapan Silvio Waisbord ve Oregon Üniversitesi’nden Seth C. Lewis’in en etkili yazarlar oldukları görülmektedir. ABD’li araştırmacılar en etkili ve aktif yazarlar arasında önde gelmektedir. En çok atıf alan makale, Chen vd.’nin (2020) Journalism dergisinde yayımlanan “‘You really have to have a thick skin’: A cross-cultural perspective on how online harassment influences female journalists” başlıklı yayındır. Toplam 171 atıf alan bu çalışmada çevrim içi tacizin kadın gazeteciler üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Waisbord’un (2020) “‘Mob censorship: Online harassment of US journalists in times of digital hate and populism” başlıklı, gazeteciliği disiplin altına almayı amaçlayan kalabalık sansürünü konu edinen çalışması ise 161 atıf almıştır. Konuya ilişkin en çok atıf alan yayınlar 2020 yılında yayımlanmıştır. Bu iki makale aynı zamanda en sık birlikte atıf alan yayınlardır. Çevrim içi taciz konulu makalelerin genelinde bu iki araştırmaya değinildiği görülmektedir. Makalelerde çevrim içi taciz dışında en sık kullanılan anahtar kelimeler arasında sosyal medya, kadın gazeteciler, kalabalık sansürü ve toplumsal cinsiyet yer almaktadır. Yazar anahtar kelimelerinin eş oluşumunda da aynı tabloyla karşılaşılmaktadır.

Araştırmalarda veri toplama araçları çeşitlilik gösterse de daha çok derinlemesine görüşmelerden faydalanılmıştır. evrim içi tacizin doğasını ve etkisini ortaya koyma noktasında gazetecilerin birinci elden deneyimleri önem kazanmaktadır. Farklı ülkelerden, farklı kültürlerden gazetecilerin deneyimleri literatri şekillendirmektedir. Gazetecilerin neyi çevrim içi taciz olarak değerlendirdiği, çevrim içi tacizden ne ölçüde ve şekilde etkilendiği, hangi durumlarda daha çok hedef alındığı, çevrim içi tacizin izleyicilerle olan etkileşimi üzerindeki etkisi ve çevrim içi tacizle nasıl başa çıktıkları gazetecilerin bildirimleri ve algıları üzerinden değerlendirilmektedir. Tema ve araştırma konuları açısından da bu konuların gazetecilerin yaşadıkları ya da şahit oldukları çevrim içi tacizin doğası n sırada yer almaktadır. Verilerin analizinde ise tematik analiz ne çıkmaktadır.

Cinsiyete dayalı çevrim içi taciz, kalabalık sansürü, haber kuruluşlarının çevrim içi tacize tepkileri, gazeteci-izleyici ilişkileri açısından çevrim içi taciz, hukuk sisteminin çevrim içi taciz karşısında gazetecileri korunmasındaki rolü, dijital platformların rolü ve sorumlulukları da makalelerin diğer tema ve araştırma konularıdır. Araştırmacılar, evrim içi tacize ilişkin çalışmalarını bu konular etrafında şekillendirmiştir. Literatüre bakıldığında cinsiyet ve çevrim içi taciz ilişkisinin önemli ölçüde yer kapladığı görülmektedir. Bu durum araştırma eğilimlerini göstermekle beraber araştırma boşlukları hakkında da bilgi vermektedir. Örneğin literatürde erkek gazetecilerin ya da diğer toplumsal grupların, kimliklerin çevrim içi tacizine, çevrim içi tacizin hukuki yönüne, platformların sorumluluklarına ve çözüm yollarına ilişkin boşluklar bulunmaktadır. Araştırmalarda, izleyicilerin çevrim içi tacizde bulunma motivasyonları hususunda izleyicileri merkeze alan ve birinci elden onların motivasyonlarını inceleyen çalışmalar bulunmamaktadır. Ağırlıklı olarak sorunu ortaya koyan, tanımlayan ve açıklayan makaleler bulunmakta, çok az çalışmada çözüm yollarına değinilmektedir. evrim içi taciz Türkiye’de de giderek büyüyen bir problem haline gelmiştir. Türk gazetecilerin maruz kaldığı çevrim içi tehditlere yönelik çalışmalar da literatüre katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Abhishek, A. (2023). The state deputizing citizens to discipline digital news media: The case of the IT rules 2021 in India. *Digital Journalism*, 11(10), 1769-1787. <https://doi.org/10.1080/21670811.2022.2134163>
- Adams, C. (2018). “They go for gender first”: The nature and effect of sexist abuse of female technology journalists. *Journalism Practice*, 12(7), 850-869. <https://doi.org/10.1080/17512786.2017.1350115>
- Ash, T. G. (2016). *Free speech: Ten principles for a connected world*. Yale University Press.
- Binns, A. (2017). Fair game? Journalists’ experiences of online abuse. *The Journal of Applied Journalism & Media Studies*, 6(2), 183-206. https://doi.org/10.1386/ajms.6.2.183_1
- Chen, G. M., Pain, P., Chen, V. Y., Mekelburg, M., Springer, N., & Troger, F. (2020). ‘You really have to have a thick skin’: A cross-cultural perspective on how online harassment influences female journalists. *Journalism*, 21(7), 877-895. <https://doi.org/10.1177/1464884918768500>
- Defining “online abuse”: A glossary of terms*. (2018, Nisan 11). Online Harassment Field Manual. <https://onlineharassmentfieldmanual.pen.org/defining-online-harassment-a-glossary-of-terms/>
- Demir, Y., & Ayhan, B. (2022). Being a female sports journalist on Twitter: Online harassment, sexualization, and hegemony. *International Journal of Sport Communication*, 15(3), 207-217. <https://doi.org/10.1123/ijsc.2022-0044>
- Demir, Y., & Öztürk, M. (2023). Tarihsel süreçte “çevrimiçi taciz”: Bibliyometrik bir analiz. *Abant Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(2), 939-953. <https://doi.org/10.11616/asbi.1265610>
- Demir, Z. (2025). Çevrim içi kadın düşmanlığı konulu makalelerin bibliyometrik analizi. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 13(2), 887-917. <https://doi.org/10.19145/e-gifder.1680749>
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N., & Lim, W. M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 133, 285-296. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.04.070>
- Gardiner, B. (2018). “It’s a terrible way to go to work:” What 70 million readers’ comments on the Guardian revealed about hostility to women and minorities

online. *Feminist Media Studies*, 18(4), 592-608.
<https://doi.org/10.1080/14680777.2018.1447334>

Gottfried, J., Mitchell, A., Jurkowitz, M., & Liedke, J. (2022). *Journalists sense turmoil in their industry amid continued passion for their work*. Pew Research Center. <https://www.pewresearch.org/journalism/2022/06/14/many-journalists-say-social-media-helps-at-work-but-most-decry-its-impact-on-journalism/>

Hart, K., & Sharma, N. (2024). “People don’t like journalists, especially women!”: Comparing the online and offline harassment faced by local journalists. *Journalism Practice*, 1-17.
<https://doi.org/10.1080/17512786.2024.2441279>

Holton, A. E., Bélair-Gagnon, V., Bossio, D., & Molyneux, L. (2023). “Not their fault, but their problem”: Organizational responses to the online harassment of journalists. *Journalism Practice*, 17(4), 859-874.
<https://doi.org/10.1080/17512786.2021.1946417>

Im, J., Schoenebeck, S., Iriarte, M., Grill, G., Wilkinson, D., Batool, A., Alharbi, R., Funwie, A., Gankhuu, T., Gilbert, E., & Naseem, M. (2022). Women’s perspectives on harm and justice after online harassment. *Proceedings of the ACM on Human-Computer Interaction*, 6, 355:1-355:23.
<https://doi.org/10.1145/3555775>

Ivask, S. (2025). “It is easier to leave death threats than to get them taken down!” – systematising journalists’ battles with online mobs. *Digital Journalism*, 13(5), 1009-1027. <https://doi.org/10.1080/21670811.2025.2475181>

Jane, E. A. (2014). ‘Back to the kitchen, cunt’: Speaking the unspeakable about online misogyny. *Continuum*, 28(4), 558-570.
<https://doi.org/10.1080/10304312.2014.924479>

Koirala, S. (2020). Female journalists’ experience of online harassment: A case study of Nepal. *Media and Communication*, 8(1), 47-56.
<https://doi.org/10.17645/mac.v8i1.2541>

Lenhart, A., Ybarra, M., Zickuhr, K., & Price-Feeney, M. (2016). *Online harassment, digital abuse, and cyberstalking in America*. Data & Society Research Institute.
https://www.datasociety.net/pubs/oh/Online_Harassment_2016.pdf

Levey, T. G. (2018). *Sexual harassment online: Shaming and silencing women in the digital age*. Lynne Rienner Publishers, Inc.

- Lewis, S. C., & Molyneux, L. (2018). A decade of research on social media and journalism: Assumptions, blind spots, and a way forward. *Media and Communication*, 6(4), 11-23. <https://doi.org/10.17645/mac.v6i4.1562>
- Lewis, S. C., Zamith, R., & Coddington, M. (2020). Online harassment and Its implications for the journalist–audience relationship. *Digital Journalism*, 8(8), 1047-1067. <https://doi.org/10.1080/21670811.2020.1811743>
- Li, M., Hussain, S., Barkat, S., & Bostan, H. (2023). Online harassment and trolling of political journalists in Pakistan. *Journalism Practice*, 19(7), 1499-1516. <https://doi.org/10.1080/17512786.2023.2259381>
- Malcorps, S., Libert, M., & Le Cam, F. (2023). A Matter of organisational silence: Media managers struggling to make sense of the online harassment of journalists as a collective issue in journalism. *Digital Journalism*, 11(10), 1868-1885. <https://doi.org/10.1080/21670811.2022.2140301>
- Miller, K. C., & Lewis, S. C. (2022). Journalists, harassment, and emotional labor: The case of women in on-air roles at US local television stations. *Journalism*, 23(1), 79-97. <https://doi.org/10.1177/1464884919899016>
- O’Keeffe, G. S., & Clarke-Pearson, K. (2011). The impact of social media on children, adolescents, and families. *Pediatrics*, 127(4), 800-804. <https://doi.org/10.1542/peds.2011-0054>
- Poland, B. (2016). *Haters: Harassment, abuse, and violence online*. University of Nebraska Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctt1fq9wdp>
- Posetti, J., Shabbir, N., Maynard, D., Bontcheva, K., & Aboulez, N. (2021). *The chilling: Global trends in online violence against women journalists* [Research Discussion Paper]. UNESCO. https://www.icfj.org/sites/default/files/2021-04/The%20Chilling_POSETTI%20ET%20AL_FINAL.pdf
- Riives, A., Murumaa-Mengel, M., & Ivask, S. (2021). Estonian male journalists’ experiences with abusive online communication. *Sociální Studia / Social Studies*, 18(2), 31-47. <https://doi.org/10.5817/SOC2021-2-31>
- Sammut, F., Bezzina, M., & Scerri, J. (2023). Under attack in the cyber battlefield: A scoping review of journalists’ experiences of cyberharassment. *Journalism Practice*, 1-29. <https://doi.org/10.1080/17512786.2023.2294290>
- Schoenebeck, S., Lampe, C., & Triêu, P. (2023). Online harassment: Assessing harms and remedies. *Social Media + Society*, 9(1), 20563051231157297. <https://doi.org/10.1177/20563051231157297>

- Slaughter, A., & Newman, E. (2022). New frontiers: Moving beyond cyberbullying to define online harassment. *Journal of Online Trust and Safety, 1*(2). <https://doi.org/10.54501/jots.v1i2.5>
- Sonni, A. F., Putri, V. C. C., & Irwanto, I. (2024). Bibliometric and content analysis of the scientific work on artificial intelligence in journalism. *Journalism and Media, 5*(2), 787-798. <https://doi.org/10.3390/journalmedia5020051>
- Stahel, L., & Schoen, C. (2020). Female journalists under attack? Explaining gender differences in reactions to audiences' attacks. *New Media & Society, 22*(10), 1849-1867. <https://doi.org/10.1177/1461444819885333>
- Stevens, F., Nurse, J. R. C., & Arief, B. (2021). Cyber stalking, cyber harassment, and adult mental health: A systematic review. *Cyberpsychology, Behavior and Social Networking, 24*(6), 367-376. <https://doi.org/10.1089/cyber.2020.0253>
- Uwalaka, T., & Amadi, F. (2023). Beyond “Online notice-me”: Analysing online harassment experiences of journalists in Nigeria. *Journalism Studies, 24*(15), 1937-1956. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2023.2260499>
- Ültay, E., Akyurt, H., & Ültay, N. (2021). Sosyal bilimlerde betimsel içerik analizi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi, 10*, 188-201. <https://doi.org/10.21733/ibad.871703>
- Valenzuela-García, N., Maldonado-Guzmán, D. J., García-Pérez, A., & Del-Real, C. (2023). Too lucky to be a victim? An exploratory study of online harassment and hate messages faced by social media influencers. *European Journal on Criminal Policy and Research, 29*(3), 397-421. <https://doi.org/10.1007/s10610-023-09542-0>
- Vogels, E. A. (2021, Ocak 13). *The state of online harassment*. Pew Research Center. <https://www.pewresearch.org/internet/2021/01/13/the-state-of-online-harassment/>
- Waisbord, S. (2020). Mob censorship: Online harassment of US journalists in times of digital hate and populism. *Digital Journalism, 8*(8), 1030-1046. <https://doi.org/10.1080/21670811.2020.1818111>
- Wilson, B. (2025, Nisan 7). *Online Harassment*. The Free Speech Center. <https://firstamendment.mtsu.edu/article/online-harassment/>

Atf İçin: Karal Temüroğlu, Ş. (2026). Gazetecilerin Çevrim İçi Tacizine İlişkin Makalelerin Bibliyometrik ve Betimsel İçerik Analizi, *Yeni Medya Elektronik Dergisi*, 10 (1), 192-225.